GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 122. *Vinerĭ, 5 (17) Iunie.* **1887.**

Brașovŭ, 4 Iunie 1887.

„Oile călbăjóse au plecatŭ la Trăscău“, așa ne telegrafiază unŭ bravŭ Moțŭ din Câmpenĭ, dér adauge cu cunoscință de sine, că cei cu sentimente adevĕratŭ românescĭ au rĕmasŭ credincioșĭ steagului partidei naționale române.

Ca sĕ nu crédă cetitorii noștri, că aci e vorba aievea de niscaiva oi carĭ, suferindŭ de călbéză, au trebuitŭ sĕ fiă duse la vr'unŭ veterinarŭ în Trăscău, ca sĕ le vindece, le spunemŭ că la Trăscău va fi mare alegere, la care „liberii“ cetățenĭ suntŭ dușĭ ca oile, dér nu ca sĕ se vindece, ci ca sĕ se învenineze de bĕutura și mâncarea infectată cu care îi va tracta candidatulŭ guvernului, baronulŭ unguréscŭ Huszar, pentru care „Mufti-pașa“ cu „nyilatkozat“-ulŭ a colindatŭ pe la mai mulțĭ „bărbațĭ onorabilĭ și de frunte,“ ca sĕ le 'nchiḍă gura și sĕ-i pună în neputință de a apĕra poporulŭ în contra corupțiunii și terorisării mișelescĭ.

Nu scimŭ câțĭ dintre cei cu „nyilatkozat“-ul se vorŭ fi dusŭ la Trăscău și câțĭ nu; dér rĕmâne unŭ faptŭ fórte durerosŭ, că în țéra vestițilorŭ Moțĭ de odinióră totuși s'au găsitŭ și oi călbĕjite, carĭ sĕ compromită bunulŭ nume și cinstea românéscă a Moțilorŭ.

Ce ḍicĭ acuma, Moțule fruntașŭ, la efectele flécului de „nyilatkozat“? Póte că cei mai mulțĭ dintre cei ce l'au subscrisŭ nu se vorŭ fi dusŭ la Trăscău, dér lucrat'au ei ca nicĭ alții sĕ nu se ducă? Orĭ le a fostŭ témă ca sĕ nu iasă pe față „Mufti-pașa“ cu subscrierile lorŭ și au tăcutŭ mulcom lăsândŭ oile sĕ rĕtăcéscă fără păstorŭ și sĕ trécă ele dreptŭ călbĕjóse, când înșișĭ păstorii suntŭ cei contagiațĭ până dincolo?

Ințelegĭ acuma, Moțule fruntașŭ, de ce nu e permisŭ nicĭdecum a se ierta greșelile în politică, fiă câtŭ de micĭ? Ințelegĭ, că nouĕ nu ne era atâtŭ de cei ce au subscrisŭ „fléculŭ“ de „nyilalkozat“, câtŭ ne era mai multŭ de poporulŭ care a rĕmasŭ fără sprijinulŭ acelorŭ „bărbațĭ onorabilĭ și de frunte?

De ce n'au ținutŭ adunare cu alegĕtorii românĭ, ca sĕ le comunice și sĕ le esplice acestora, că drumulŭ mântuirei lorŭ nu duce la Trăscău? Nu cumva le erau legate mânile de promisiunea ce au dat'o în scrisŭ lui „Mufti-pașa?“

Ne oprimŭ aci deocamdată, până ce vomŭ primi raporturĭ detailate despre pĕcătoșiile celorŭ din cerculŭ Trăscăului. Ne bucurămŭ însĕ de cei ce au rĕmasŭ credincioșĭ steagului naționalŭ, carĭ nu numai că suntŭ precumpĕnitorĭ, dér suntŭ inima și speranța Moților noștri. Da-va Dumneḍeu sĕ'șĭ véḍă odată curățită turma de oile călbejite, ca sĕ nu mai pață nicĭ cea mai mică rușine óstea luptătorilorŭ muntenĭ.

Sĕ-șĭ ia ca esemplu toțĭ Românii din Ardealŭ pe cei bravĭ din munțĭ, și sĕ se feréscă a merge pe căile oilorŭ călbĕjite.

Mișcarea electorală.

Mâne în 17 Iunie n. se facŭ alegerĭ în comitatele: Alba inferióră, Bihorŭ, Ciucŭ, Huniădóra, Solnocŭ-Dobêca, Têrnava mică, Cojocna, Maramureșŭ, Mureșŭ-Turda Têrnava mare, Sàtmarŭ, Turda-Arieșŭ, Odêrh iu, Ugocea; în orașele: Clușiu, Oradea-mare, Cincĭ Bisericĭ, Sătmarŭ, Neoplanta, Alba-Iulia, Sepsi-St.-Georgĭ, Gherla, Sarvașŭ Odêrheiulŭ sĕcuescŭ, Chichinda mare.

In *Biserica Albă* candidatulŭ Dr. Michail Polit ḍise în discursulŭ sĕu programŭ între altele:

„Inainte cu aprópe 15 anĭ s'a întrupatŭ cu Ungaria fosta graniță militară. Speranțele, ce și le-au pusŭ foștii grănicerĭ în regimulŭ constituționalŭ ungarŭ, nu s'au înplinitŭ. Deputații din fosta graniță militară au formulatŭ către dieta unguréscă, la 11 Maiu 1874, în 11 puncte gravaminele și dorințele graniței militare, dér comisiunea de anchetă propusă nu s'a formatŭ. Cum se pare, guvernulŭ unguréscŭ avea óre-care sfiélă d'a se ocupa cu gravaminele și dorințele formulate de granițele militare, fiindŭ că acelea erau întrețĕsute cu cestiunea naționalităților. Deak ḍisese, că pretențiunilorŭ Sêrbilorŭ se póte corĕspunde, îndată ce granița militară se provincialiséză și se întrupesce cu Ungaria. Când întruparea s'a făcutŭ, se crease deja legea de naționalitate séu art. de lege XLIV din 1868. *Precum acéstă lege n'a pututŭ mulțămi naționalitătile Ungariei, așa n'a pututŭ mulțămi nicĭ granița militară.* Deputații naționaliștĭ au presentatŭ, încă la crearea acestei legĭ, unŭ proiectŭ de lege diferitŭ în modŭ esențialŭ. Și acestŭ proiectŭ de lege în totŭ casulŭ a corĕspunsŭ baselorŭ naturale, etnografice ale Ungariei, căcĭ acela vrea sĕ scie apĕrată și garantată naționalitatea în *autonomia municipiilorŭ pe basă națională.* Și în faptă, cestiunea naționalităților în Ungaria nu e cestiune de dreptŭ publicŭ în ințelesulŭ unui eventualŭ sistemŭ federativŭ, dér nu e nicĭ numai o cestiune de limbă, ci o cestiune administrativă în ințelesulŭ, ca fiăcare municipiu sĕ'șĭ priméscă tipulŭ sĕu naționalŭ și ca municipiile, unde e necesarŭ, sĕ se și arondeze. Și ca cestiune administrativă s'a și resolvatŭ *în parte* cestiunea naționalităților în timpulŭ provisoriului din anii 1861—1867. Rassei maghiare, care e în maioritate relativă, avea sĕ i se acorde în *centru* totŭ ce are sĕ dea Ungariei ca statŭ tipulŭ unguréscŭ, dér in periferii, in municipii avea sĕ se satisfacă naționalitățile, pentru ca sĕ se simță acasă aci în patriă. Dér câtŭ de departe suntemŭ de aceea, décă *nu se esecută nicĭ chiar legea de naționalitate care nu mulțămesce naționalitățile?*“.

„Deputații naționalităților în dietă abia potŭ isbuti din timpŭ în timpŭ sĕ marcheze posițiunea și nisuințele naționalităților, și sĕ arate călcările legei de naționalitate, altcum și așa destulŭ de avară. Financele sunt rĕu administrate. S'au cheltuitŭ milióne pentru regularea rîurilorŭ, și aḍĭ stă o mare parte a Bănatului sub apă. Cetățénulŭ ungarŭ e împovĕratŭ cu dărĭ. Dările directe nu se mai potŭ spori, atâtŭ suntŭ de marĭ, suntŭ mai marĭ ca în orĭ ce parte din Europa. Ungaria îșĭ permite în administrațiunea sa luxulŭ unui mare statŭ, mai multŭ decâtŭ cealaltă jumĕtate a monarhiei. Monarhia nóstră întreține o armată mare, nepotrivită cu raporturile sale financiare, care înghite milióne. Și spre ce scopŭ? Față cu raporturile de putere ale Germaniei, Rusiei și Franciei manarhia nóstră póte fi mai puținŭ chemată a da acestorŭ raporturĭ de putere o direcțiune deviătóre. Prin alianța nóstră cu Germania amŭ ajunsŭ într'unŭ raportŭ de dependință binișorŭ apăsătorŭ. Cu Rusia nu suntemŭ în stare sĕ concurămŭ în peninsula balcanică. In Orientŭ suntemŭ pretutindenea considerațĭ ca apăsătorĭ. Pentru ce s'a ocupatŭ Bosnia și Erțegovina, care au înghițitŭ milióne? Scopulŭ visatŭ, d'a ne mĕsura cu Rusia, niciodată nu se póte ajunge. Décă cumva Germania și Rusia s'arŭ ințelege, atuncĭ ar trebui sĕ deșertămŭ Bosnia și Erțegovina. Ceea ce amŭ avé sĕ obținemŭ în peninsula balcanică, este croirea unui raportŭ amicalŭ cu acele popóre în interesulŭ comerciului și industriei nóstre. N'avemŭ trebuință sĕ facemŭ acolo cucerirĭ materiale, pentru ca sĕ găsimŭ piețe pentru industria nóstră. Naționalitățile Ungariei, care au rudenii de rassă în peninsula balcanică, au unŭ îndoitŭ interesŭ ca sĕ se urmeze o astfelŭ de politică pacĭnică.“

In *Hatzfeld* candidatulŭ guvernamentalŭ Hyeronimi lăuḍă „fericirile“ cu care ne-a năpăditŭ d. Tisza; numai cu economia a găsitŭ că o ducemŭ rĕu. Impedecarea importului productelorŭ agricole și economice din România, ḍise elŭ, esercită unŭ fórte păgubitorŭ efectŭ asupra industriei nóstre agricole-economice. România fabrică acum însășĭ spirtŭ din porumbulŭ (cucuruzulŭ) sĕu și prin acésta înlătură de pe multe piețe spirtulŭ unguréscŭ. Morile nóstre au fostŭ nevoite sĕ-șĭ reducă fabricațiunea fiindŭ că nu le stă la disposițiune grâulŭ celŭ eftinŭ românescŭ Prin mĕsurĭ prohibitive nu se potŭ înlătura relele economice-agricole. Incheiă apoi ḍicêndŭ, că națiunea unguréscă e destoinică a'șĭ împlini în acéstă patriă chemarea sa: Ungaria sĕ fiă țéra libertății individuale. a bunăstărei și a fericirei. — Dovadă emigrările și suferințele naționalităților.

In *Moldova nouă* candidatulŭ Asboth, contrarulŭ d-lui Vincențiu Babeșŭ, întorcêndu-se din Sasca, pe lângă alții a fostŭ întêmpinatŭ cu o vorbire și de *preotulŭ gr. cat. Murgu* și a luatŭ parte și la banchetŭ. — Bine, slugarnice părinte, pentru asta'țĭ dă neamulŭ românescŭ pânea de tóte ḍilele?

In *Dobriținŭ* oposiționalulŭ Mezei vorbì despre unitatea națională unguréscă, despre egalitatea de dreptŭ care e basa esistenței societății naționale ungurescĭ. — Și crede »patriotulŭ“ că, neîmpărtășite fiindŭ naționalitățile de egalitatea de dreptŭ, va avea bucuriă sĕ véḍă perindŭ acestea? Tristă și deșértă ilusiune!

In *Clușiu* candidatulŭ guvernamentalŭ Hegedűs ḍise între altele în discursulŭ sĕu programŭ: „Se póte plânge cineva în Ungaria despre aceea, că nu póte scrie și nu póte spune ce-i place, și ce-i dictéză de o parte mintea și consciința, de alta, pasiunea și cutezanța? Nu e libertate de pressă, de reuniunĭ și de întrunirĭ? (Așa e când e vorba de pressă, de reuniunĭ și de întrunirĭ ungurescĭ. Alta e însĕ mĕsura, în care naționalitățile se potŭ bucura de acéstă libertate. — Red.) Nu cunoscŭ altŭ programŭ decâtŭ desvoltarea statului „maghiarŭ“, a națiunei maghiare, a culturei maghiare, (Oho, jupâne „patriotŭ«, mai suntŭ și Românĭ, și Sașĭ, și Sêrbĭ, și Slovacĭ etc. p'aicĭ, nu numai Maghiarĭ; și ei vreau sĕ'șĭ desvolte naționalitatea și cultura, pe care nu-o vețĭ puté împedeca nicĭ cu tóte mĕsurile asiatice ce s'arŭ lua contra lorŭ. — Red.)

Din comitatulŭ Têrnavei marĭ, Iuniu 1887.

Pe 17 Iuniu a. c. se vorŭ sĕvîrși alegerile pentru dieta unguréscă și în comitatulŭ Têrnavei marĭ. Din cele 4 cercurĭ electoralĭ, după câtŭ sciu, numai în unulŭ au fostŭ conchiămațĭ alegĕtorii românĭ în conferență, pentru a-șĭ trimite representanții lorŭ la conferența generală din Sibiiu, ér în celelalte cercurĭ, cu tóte că acestŭ comitatŭ este eminamente românescŭ, nu s'a aflatŭ între Românĭ nicĭ unulŭ cu atâta tragere de inimă pentru binele poporului nostru, ca sĕ stărue celŭ puținŭ pentru punerea în praxă a apelului comitetului centralŭ alŭ partidei naționale române din Sibiiu.

Cu adevĕratŭ, rele semne suntŭ acestea pentru viéța socială a Românilorŭ din acestŭ comitatŭ, și nu e mirare, décă alegĕtorii românĭ din aceste trei cercurĭ electorale, în lipsa conducĕtorilorŭ din sînulŭ sĕu, vorŭ fi trașĭ, dușĭ și impușĭ la urnă prin ademenirĭ, presiunĭ și corupțiunĭ, ér fruntașii cărturarĭ ai poporului nostru îșĭ vorŭ bate peptulŭ strigândŭ fariseesce: Nu, eu nu sunt de vină, n'am fostŭ la alegere.

Nu e destulŭ din partea inteliginței nóstre ca ea sĕ nu ia parte la alegerĭ, căcĭ ei îi este concreḍută păzirea poporului și pentru rătăcirea acestuia este responsabilă inteligența, acea inteligență, care din sînulŭ poporului a eșitŭ și de pe spinarea lui trăesce. Câtŭ curagiu, câtă lumină și câtă mângăiere sufletéscă nu vorŭ fi vĕrsatŭ acele vorbirĭ poporale și deșteptătóre ale delegaților românĭ reîntorșĭ dela conferența din Sibiiu în sufletele sdrobite și amărîte ale alegĕtorilorŭ lorŭ, arătându-le binele și relele ce vorŭ sĕ urmeze peste némulŭ nostru, décă nu vomŭ fi solidarĭ cu conclusele conferenței întregei națiunĭ românescĭ din acéstă țéră, și câțĭ óre nu se vorŭ fi întorsŭ la viéță din ușa mormêntului. Se pare că inteligența română din aceste trei cercurĭ prea puținŭ s'a gânditŭ la așa ceva.

A rĕmasŭ déră, ca cei chiămațĭ baremĭ acum, în ora a unŭ-spre-ḍecea, sĕ-șĭ facă datorința lorŭ de Românĭ. In cerculŭ Agnita se corteșesce cu multă nerușinare, mai cu sémă se pescuiesce pe Valea Buiei pentru deputatulŭ oposiționalŭ Halasz Gedeon de unŭ óre-care Maurer Bela. Totŭ cam așa ceva are sĕ se întêmple și în celelalte douĕ cercurĭ. Altmintrelea încă de multŭ folosescŭ și lipiturile guvernuluitóte ocasiele pentru a seduce pe poporŭ. *Mnr.*

Din nordulŭ Transilvaniei, 14 Iunie 1887.

In *cerculŭ Lăpușului* a escelatŭ între guvernamentalĭ protopopulŭ gr. or. *Samoilŭ Cupșia* cu ocasiunea candidaturei baronului Carolŭ Bornemisza în detrimentulŭ programei naționale dela Sibiiu. In Lăpușŭ însĕ clubulŭ nostru electoralŭ a ținutŭ o conferință la care au luatŭ parte vre- o 100 alegĕtorĭ românĭ.

In cerculŭ Ileandei protopopulŭ gr. cat. *Ioanŭ Ghelner* dela Valea Groșilorŭ a datŭ doveḍĭ despre o mare miseriă sufletéscă și purtare antinațională. Cei câte 30 argințĭ — prețulŭ vênḍĕrei lui Iuda — pe carĭ i-a împărțitŭ preoților românĭ cuscrulŭ ministrului Pauler, adecă candidatulŭ Ludovicŭ Simó, au orbitŭ atâtŭ de multŭ pe preoții slabĭ de ângerŭ, între carĭ din cei de încai e și protopopulŭ Ghelner și preotului Vasile Hozan din Todora română, încâtŭ aceștia călcândușĭ sufletulŭ și consciința au datŭ concursulŭ lorŭ amintitului candidatŭ. Acesta li-a și datŭ apoi unŭ banchetŭ — din fondulŭ de diposițiune — la finea căruia slăbănogulŭ Gheluer și consoții l'au purtatŭ în spate pe vii-

torulŭ deputatŭ Simo, ai căruia cai, mânaţĭ de judele regescŭ cercualŭ Bardocz din Ileanda, spăriindu-se au datŭ peste preotulŭ gr. or. Vasile Goronŭ şi învĕţătorulŭ N. Oniga din Gâlgău, i-au strivitŭ la pămentŭ şi acum zacŭ răniţĭ în spitalulŭ din Deşiu. *§*

Conferinţa alegĕtorilorŭ românĭ

de partida naţională română din cercurile electorale din ţinutulŭ Deşiului.

Din nordulŭ Transilvaniei, 14 Iuniu 1887.

Erĭ, în 13 l. c., la 4 óre d. a. s'a ţinutŭ în Deşiu conferinţa alegĕtorilorŭ românĭ sub preşedinţa d-lui advocatŭ *Gabrielŭ Manu,* — purtândŭ protocolulŭ d-lŭ dr. *Teodorŭ Mihali,* — fiindŭ presenţĭ d-nii Aug. Munteanu advocatŭ, Ioanŭ Papiriu Popŭ, protopopulŭ gr. cat. din Iclodŭ, Ioanŭ Velle, protopopulŭ gr. cat. din Deşiu, Ioanŭ Goronŭ, preotŭ în Cusdriora, Ambrosiu Popŭ, preotŭ în Reteagŭ, Teodorŭ Cotuţiu, preotŭ gr. or. în Diugŭ, Mateiu Popŭ, preotŭ în Ocna Deşiului, Petru Cherebeţiu, preotŭ în Câscău, Mihailŭ Cherebeţiu, preotŭ în Bogata română, Ioane Olteanŭ, preotŭ în Suciu de susŭ, Grigore Popescu, preotŭ în Suciu de josŭ, Ioanŭ Cheresteşiu, preotŭ în Sântŭ-Ioana, Constantinŭ Juga, preotŭ în Negrilescĭ, Ioanŭ Boca, învĕţătorŭ în Caianulŭ micŭ, dr. Dumitru Ciuta, advocatŭ, Petru Mureşianŭ, cancelistŭ, George Linulŭ, juristŭ, şi Androne Petri, învĕţătorulŭ. De ceilalţĭ presenţĭ nu-mĭ aducŭ aminte.

Ne-a inspectatŭ comisarulŭ de poliţiă Lud. Fenyö. Observai că protopopii Vasile Cassa şi Alexandru Bene, deşi au fostŭ în Deşiu şi învitaţĭ apriatŭ — n'au voitŭ a lua parte la adunare. De asemenea n'a luatŭ parte nicĭ protopopulŭ gr. or. Teodorŭ Hermanŭ din Deşiu — póte imitândŭ pe socrulŭ sĕu Cupşa.

După cuvêntulŭ de deschidere alŭ d-lui preşedinte Manu, care învită pe d-nii delegaţĭ dela conferinţa generală din Sibiiu sĕ raporteze despre aceea, se sculă d-lŭ **Munteanu,** carele ţinŭ o vorbire frumósă şi instructivă, accentuândŭ, că situaţiunea Românilorŭ dela 1884 întru nimicŭ nu s'a întorsŭ mai spre bine, ci în defavórea nóstră ni s'a înăspritŭ sórtea în acéstă statŭ; desvoltă programa Sibiiană, cu deosebire punctulŭ 7 alŭ aceleia, ḑicêndŭ între altele, că pornindu-se contra nóstră góna maghiarisării nu numai din partea societăţii, ci şi a guvernului unguerescŭ, sĕ ne silimŭ cu toţii sĕ validitămŭ esecutarea acelei programe.

Acéstă dare de sémă a primit'o adunarea cu unanimitate şi aplause generale de »sĕ trăiéscă«.

Au vorbitŭ în acéstă adunare d-nii *T. Cotuţiu, Dr. Mihali, I. Olteanu, I. Goronŭ, A. Munteanu şi I. Cheresteşiu,* toţĭ la însemnătatea obiectului şi forte nimeritŭ, cu deosebire d-nii delegaţĭ ai conferinţei generale din Sibiiu *Aug. Munteanu şi Teodorŭ Mihali.*

Adunarea a luatŭ la cunoscinţă şi aderéză la otărîrile conferinţei generale, cărora întru tóte se va conforma, — avisândŭ pe fiăcare participantŭ şi pe ceialalţĭ alegĕtorĭ românĭ din municipiu, ca sĕ se efeptuéscă resistinţa pasivă: *sĕ nu alegemŭ* deputaţĭ la dieta unguréscă din Budapesta. *Şireganulŭ.*

Din comitatulŭ Aradului, 15 Iunie 1887.

Domnule Redactorŭ! In comitatulŭ nostru se petrecŭ în faţa alegerilorŭ dietale, puse pe 18 ale lunei curente, lucrurĭ, care merită a fi cunoscute şi apreţiate de publiculŭ românŭ. Cele două partide maghiare din comitatŭ, cea guvernamentală şi cea oposiţională moderată *au pactatŭ una cu alta,* astfelŭ ca din cele 7 cercurĭ electorale din comitatŭ guvernulŭ sĕ alégă în 4 cercurĭ, ér oposiţiunea moderată în 3. Dér cercurile electorale, pe spatele cărora s'a făcutŭ acéstă tocmélă au începutŭ a se mişca. Aşa în cerculŭ Şiria-Pancota Românii au candidatŭ pe protopopulŭ *Georgiu Popoviciu,* ér despre cerculŭ Boroşneului se ḑice, că ar fi candidatŭ pe protopopulŭ Constantinŭ *Gurbanŭ.* Protopopulŭ G. Popoviciu a păşitŭ după tóte formele ca candidatŭ şi ca aderinte alŭ programei naţionale din Sibiiu, şi despre Gurbanŭ se ḑice, că va păşi totŭ cu acéstă programă. (a doua ediţiă? — Red.)

Pe pactulŭ domnilorŭ nu s'au supĕratŭ numai Românii, s'au supĕratŭ şi Nemţii din cerculŭ Sânt-Anei, lucru ce nu s'a mai auḑitŭ în părţile acestea, ca Şvabii sĕ se pună în luptă cu stăpânirea şi cu grofii. In acestŭ cercŭ se candidase contele Zselinsky, dér Nemţii ţĕranĭ din comunele Sânt-Ana şi Aletea au candidatŭ pe unŭ ţĕranŭ dintre ei cu numele Kreitler, care a primitŭ candidatura şi a păşitŭ cu flamura guvernului în lupta electorală. Auḑindŭ de acésta grofulŭ Zselinsky, şi nevoindŭ sĕ se espună ruşinei de-a pica faţă c'unŭ ţĕranŭ şi-a retrasŭ candidatura; ér alţĭ ţĕranĭ şvabĭ au candidatŭ pe unŭ ţĕranŭ cu numele Witman, care a păşitŭ cu flamura oposiţiei moderate.

Cu pasivitatea enunciată la Sibiiu lucrulŭ stă aşa, că până acum numai o conferinţă din cerculŭ Chişineului s'a pronunciatŭ pentru pasivitate, dér şi de acolo se scrie în jurnale, că au mersŭ mulţĭ Românĭ, de au îmbiatŭ cu candidatura pe grofulŭ Wenkheim; în celelalte cercurĭ din comitatŭ Românii au intratŭ toţĭ în lupta electorală.

Mai amintescŭ, că şi partida guvernului a pusŭ doi candidaţĭ românĭ, şi adecă pe advocatulŭ Ioanŭ Beleşŭ la Radna, ér pre junulŭ Constantini la Iosăşelŭ. Celŭ dintâiu este Românŭ şi are greşéla că a intratŭ în tabĕra stăpânirei, ér despre alŭ doilea nimenĭ în comitatŭ nu scie că ar fi Românŭ.

Intr'aceea interesulŭ Românilorŭ este concentratŭ în *cerculŭ Şiriei,* unde protopopulŭ *Georgiu Popoviciu* are cele mai bune şanse de reuşită.

Despre sfêrşitŭ vĕ voiu încunosciinţa la timpulŭ sĕu. Şi până atuncĭ însĕ ḑicŭ că décă Românii din comitatulŭ Aradului arŭ fi mai cum nu suntŭ, multe lucrurĭ bune s'ar puté face, şi chiar din ẑăpăcéla ce esistă în aceste alegerĭ se vede, că décă Românii au pierdutŭ influinţa în acestŭ comitatŭ vina o pórtă numai ei.

Speranţa.

Uneltirĭ electorale în Sĕlagiu.

De sub Meseşulŭ Ardealului, în Cirişeriu.

Stimate d-le Redactorŭ! Corteşiile pentru alegerea deputaţilorŭ la dieta din Pesta curgŭ şi în comitatulŭ Sĕlagiului, ca undele apelorŭ eşite din albiă în tótă ţĕra

Promisiunĭ marĭ, banĭ şi horincă, vorbe dulcĭ şi amăgitóre, se dau cu botulŭ (doniţa) în totŭ minutulŭ.

C'unŭ cuvêntŭ, alegerile din comitatulŭ nostru, întocmai ca în anulŭ trecutŭ, nu vorŭ fi altă decâtŭ acte şi fapte de volniciă şi cea mai spurcată corupţiune împreunată cu terorismŭ!

Numai acuma veḑĭ, ce bine şi ce înţelepţesce a hotărîtŭ marea conferinţă din Sibiiu a partidei române independinte atuncĭ, când şi pentru părţile ungurene a decisŭ abstinenţă; numai acuma veḑĭ că a te espune alegerilorŭ maghiare efectuite în celŭ mai viţiosŭ modŭ nu ar însemna alta, decâtŭ a te desbrăca de tótă demnitatea omenéscă, séu a'ţĭ espune viéţa morţii şi a'ţĭ lăsa familia pradă sĕrăciei şi nenumĕratelorŭ esecuţiunĭ, carĭ numai acuma, pe timpulŭ alegerilorŭ, devenirĕ suspinse.

E sperare că Românii Sĕlăgienĭ vorŭ observa câtŭ numai se póte conclusele conferinţei.

Ispitele şi tentaţiunile însĕ vinŭ din ḑi în ḑi totŭ mai vehemente. — Partida guvernamentală cu cea din stânga estremă se întrecŭ în a cumpĕra sufletele şi a ademeni votisanţii în tóte cercurile electorale, dérŭ mai tare ca în *cerculŭ Zĕlăului* dórŭ nicăirĭ. — Aci şi partida guvernamentală şi cea stângace numai cu ajutoriulŭ Românilorŭ speréză a învinge. Preoţii şi inteligenţii din tóte puterile se silescŭ a lumina şi deştepta poporulŭ şi a'lŭ face ca votulŭ sĕu cu nicĭ unŭ preţŭ sĕ nu-lŭ vêndă nimĕnui, ci sĕ şéḑă acasă şi sĕ şĭ caute de treburĭ, — durere însĕ, că deşi puţinĭ, dérŭ şi între inteligenţii noştri suntŭ, carĭ uitându'şĭ sânta chemare nu numai neglegŭ causa română, ci facŭ chiarŭ causă comună cu antagoniştii noştri.

Unulŭ dintre aceştĭ uitaţĭ de sine, ameţiţĭ de sĕrăcia spirituală şi bătuţĭ de Dumneḑeu, e şi sĕrmanulŭ scriitorŭ din Zĕlău Popŭ Szilagyi, unŭ nepotŭ nedemnŭ alŭ fostului cândva episcopŭ de Oradea-mare I. Popŭ Szilagyi de Băsescĭ.— Acestŭ Românŭ slabŭ, de voia deputatului guvernamentalŭ G. Lörinczy, provĕḑutŭ cu 1-200 fl. v. a. a luatŭ asupra sa nedémna misiune de a cutriera satele române de sub Meseşŭ şi Rezu spre a ademeni pe bietulŭ poporŭ a vota pentru guvernŭ. Noi nu ne tememŭ de corteşiile lui, căcĭ nedibăcia şi sĕrăcia lui spirituală e mai evidentă ca sórele, dérŭ ne pare rĕu că unŭ nepotŭ de episcopŭ şi, cum auḑimŭ crescutŭ în gimnasiu românŭ, 'şĭ póte uită de sine într'atâta, câtŭ sĕ se tăvăléscă în porcăria ce se numesce politică de alegere şi sĕ se dejoséscă a fi unŭ corteşŭ netrebnicŭ!

Noi, ceştĭ din provinciă, multŭ ne mirămŭ, că Preşedintele tribunalului St. d. E. Kaixler, cunoscutŭ omŭ atâtŭ de riguroşŭ, cum de lasă pe unŭ scriitorŭ oficialŭ de statŭ de sub mâna sa la atarĭ corteşii infame în dauna oficiului de care cum se vede nu e pré demnŭ. — Au nu esistă ordinaţiune strictă, că a corteşi cu coruperĭ nu e iertatŭ nimĕrui, au dórŭ D. Pap. Szilagyi nu a cetitŭ articolulŭ V din legea dela 1878 § 185? Atragemŭ atenţiunea celorŭ competenţĭ şi in specie a Esc. Sale ministrului de justiţiă T. Fabinyi la spurcatele corteşii efectuite sĕptĕmânĭ întregĭ de acestŭ nedemnŭ şi negru Românŭ.

Din părţile nóstre de sub Meseşŭ mai avemŭ încă şi câţiva preoţĭ gr. or. carĭ nu s'au înfăţişatŭ la nicĭ o adunare electorală, — dér carĭ pe lângă tóte acestea fură avisaţĭ despre tóte conclusele conferinţei partidei nóstre. — Ce atitudine vorŭ observa aceştia? Numai alegerea ne va documenta. — La timpulŭ sĕu nu vomŭ cruţa a-i arĕta şi pe aceştĭ domnĭ publicului românŭ ca sĕ scie cu cine are de a face.

Onóre la cei bravĭ, hulă şi batjocură vecînică la cei miserabilĭ şi mişei.

Scimŭ, că partida guvernamentală mai în tóte cercurile se baséză pe Românĭ, nicăirĭ însĕ mai imminentŭ ca în *cerculŭ Zĕlăului.*

Cu ce dreptŭ şi cum potŭ avé fruntea de a spera în votulŭ românescŭ în astfeliu de timpurĭ, când dreptulŭ Românului ḑilnicŭ ilŭ calcă în picióre, nu pricepemŭ!

Au dórŭ cugetă ei, că poporulŭ alegĕtorŭ cu inteliginţă cu totŭ e atâtŭ de laşŭ şi pocitŭ în trebile politice şi atâtŭ de prostŭ în cele ale alegerilorŭ, încâtŭ sĕ nu véḑă mai departe ca vîrfulŭ nasului.

Când veḑĭ atâta efrontăriă şi aceea, că nădrăgarii de maghiarĭ cum vinŭ a-ţĭ cere votulŭ în folosulŭ lorŭ propriu, te mirĭ de atâta cinismŭ. — Inzadarŭ li se

---

FOILETONU.

Vulturelŭ.

(Poveste.)

(Urmare.)

— „Rĕu eu dragă n'am visatŭ,
„Ci de alta's spăriatŭ;
»Tu nu scii ce-a fostŭ pe-afară
„Erĭ aşa de către séră:
»Babe nóstră s'apucatŭ
„Apă multă a căratŭ,
„Mai multă ca totdéuna
„Nu numai ca pân'acuma,
„Pân'a umplutŭ cea căldare
„De pe cuptoriulŭ celŭ mare.
„Eu vĕḑêndŭ că ce făcea,
„M'am dusŭ, dragă, pân' la ea
„Şi o-am întrebatŭ ce vrea?
»Ea mi-a ḑisŭ că de n'oiu spune
„Către nicĭ unŭ omŭ din lume,
„O sĕ-mĭ spună apoi şi mie
„Dér nu-mĭ spune bucurie;
„Eu am ḑisŭ că nu-o voiu spune
„Către nicĭ unŭ omŭ din lume,
»Atuncĭ ea 'ncepŭ aşa:
. . . .
„Écă ce mi-i voia mea:
„Mâne colea până'n ḑorĭ
„Când ceriu-i curatŭ de norĭ,
„Taică-tĕu plécă de-acasă
»Către cea pădure désă
„Ca sĕ facă vênătóre
»După paserĭ sburătóre,
„După cerbĭ şi căprióre;
»Atuncĭ eu mĕ voiu scula
»M'oiu spăla şi m'oiu găta
»Şi-oiu aprinde unŭ focŭ mare
„In cuptorŭ sub cea căldare
„Pân' va ferba apa tare;
„Atuncĭ linŭ şi 'ncetinelŭ
„Voiu lua pe Vulturelŭ
„Din culcuşu-i micuţelŭ,
»Apoi décă l'oiu junghia
„In căldare l'oiu băga
„Şi l'oiu ferbe acolo bine
»Ca sĕ-lŭ máncŭ cu órecine!...
. . . .
„Hai dér dragă ne sculămŭ
»De acasă sĕ plecămŭ
»Unde-omŭ putea sĕ fugimŭ
„Şi mai multŭ sĕ nu venimŭ
„Pân'a fi şi ea la casă
„C'asta mâncă-a tale óse!...«
. . . .
Cu-asta pruncii se sculară
Se 'mbrăcară, se gătară
Nesimţiţĭ apoi plecară...
. . . .
Baba, care se sculase
Foculŭ de şi-lŭ aţîţase,
Singură 'n cucnă şedea
Şi tare se bucura
Cum mânca-va aḑi unŭ picŭ
Carne dulce de pruncŭ micŭ..
După-ce apoi vedea
Apa ei cumcă ferbea
Merge linŭ şi 'ncetinelŭ
După miculŭ Vulturelŭ...
Ea în casă se băgă
De pătuţŭ s'apropiă
Gândindŭ cumcă Vulturelŭ
Dórme cu Niţŭ lângă elŭ.
Mergêndŭ ea în patŭ cătă
Dér amarŭ se spăriă
Când vĕḑu că prunciĭ nu'sŭ
Căcĭ fugit'au şi s'au dusŭ...
Ea se umflă de mânie
Mai crepa acuşĭ de vie
Cum de Niţu o-a-'nşelatŭ
Şi fugindŭ s'a depărtatŭ
Cu micuţulŭ Vulturelŭ
Soţulŭ sĕu celŭ frumuşelŭ...
Ea începe a se mustra
Singură ḑicêndŭ aşa:
„O sĕrmana vai de mine!...
. . . .
„Bată-te bată pe tine
»Niţule, credinţa ta,
„Cum vênduşĭ tu vorba mea!...
„Ce-o sĕ ḑică-acuma éră
„Alŭ tĕu tată de cu séră
„Când acasă va veni
„Şi pe voi nu v'a găsi?..
„M'a'ntreba că ce-am făcutŭ,
„Va gândi că v'am bătutŭ...«
Apoi, frate, s'apuca
Trei slugĭ iute trimeţea
Pruncii numai sĕ-i găséscă
Şi-acasă sĕ-i pornéscă...
Slugile la drumŭ porneau
Şi-alergau, frate-alergau
In tropotulŭ cailorŭ
După urma prunciloră...
Multă vreme nicĭ trecea
Până cei trei slugĭ vedea
Lângă cea pădure mare
Doi pruncĭ micĭ lâng'o cărare,
Carĭ stăteau lângă pădure
De pe-o tufă mâncândŭ mure...
Slugile tare-alergau
Către dânşii se grăbeau
Dér pruncii 'napoi cătară
Şi pe sémă mi-Ĭ luara...
Atuncĭ Niţŭ, celŭ frumuşelŭ,
Ḑice către Vulturelŭ:
— „Vulturelŭ nu mĕ uita
„Şi nicĭ când nu mĕ lăsa;
„Nu te despărţi de mine
„Nicĭ la rĕu şi nicĭ la bine!..“

(Va urma.)

spune, că dela Românŭ nu au titlu de a spera nimicŭ, înzadarŭ li se asigură, că noi ca partidă română independentă nu votămŭ, şi că ei de noi ca atarĭ nicĭ că vréu a sci, ei totuşĭ se îmbulḑescŭ şi se încredŭ, óre în ce....? póte în puterea pretorelui Nagó Domokos ca omŭ şi oficialŭ altcum fórte onestŭ, în puterea administrativă şi poliţiană, prin caiĭ cu sila vorŭ să aducă pe Românĭ la votŭ; şi să nu ascundemŭ nicĭ slăbiciunea nóstră, să mai încredŭ în puterea şi promisiunea unorŭ Românĭ slabĭ de ângerŭ, şi mai ales — se ḑice — în ceea a unora notarĭ de românŭ cu ajutorulŭ cărora au să capete celŭ puţinŭ 3—400 de votisanţĭ pasiviştĭ.

Ciudatŭ lucru, ca poporulŭ alegĕtorŭ românŭ de sub munte sĕ servéscă ca marfă de vêndutŭ şi ca fuscelŭ la scara de mărire a cutărora notărăşei?!

Óre ce va ḑice la asta brava preoţime din valea Banului, Cizeriului şi a Priei? Óre sĕ sufere ei o astfelŭ de batjocură şi ruşine pe nepătatulŭ lorŭ nume şi renume naţionalŭ? Noi cei de sub pólele Meseşului nu credemŭ!

Vomŭ vedé însĕ, care din noi va fi Juda vênḑĕtorulŭ şi care apĕrătorulŭ dreptăţii şi adevĕrului.

In 12 l. c. avurămŭ o altă conferinţă electorală érăşĭ în Stircĭ, unde delegaţii dându-şĭ sémă de conclusele conferinţei din Sibiiu, inteligenţa în numĕrŭ frumosŭ şi poporulŭ adunatŭ cam la 200 din tóte comunele au primitŭ de ale sale tóte hotărîrile, şi în presenţa d-lui pretore Nagy Domokos şi inspectorele de dare Zeitler palam et publice au ḑisŭ că de astădată vorŭ remânea a casă.

Mare meritŭ are în asta M. O. D. Teodorŭ Popŭ, prtp. în Ortelecŭ ca preşedintele adunării. Acesta, unŭ oratorŭ bunŭ în espunerile sale, sciŭ sĕ încânte mulţimea de alegĕtorĭ încâtŭ cu-o gură şi inimă se dechiarară de aderenţĭ. Onóre acestui bărbatŭ întrepidŭ. Nu potŭ subtrage însĕ lauda nicĭ pentru ceilalţĭ inteligenţĭ presenţĭ, carĭ mai din tóte satele se 'nfăţişară la acésta memorabilă conferinţă.

Nu potŭ însĕ sĕ nu condamnŭ din inimă fapta candidatului guvernamentalŭ şi a argaţilorŭ lui, carĭ în unire şi în presinţa inspectorelui de dare veniţŭ la corteşitŭ, cu numele paremi-se Zeitler, póte numai să ne conturbe adunarea, venindŭ de diminéţă în Stircĭ (conferenţa nóstră a fostŭ pusă pe 2 óre p. m.), cu vre o 8—10 ferii de horincă (rachiu) la casa notariale s'a încercatŭ a îmbĕta poporulŭ. O faptă asta, care şi pretorele — fiă-i ḑisŭ spre onóre — o-a reprobat-o aspru şi cumcă îmbĕtarea nu a succesŭ e purŭ şi simplu meritulŭ poporului, care sciindŭ de adunare, dintre ei au bĕutŭ, dérŭ nu s'au înţepenitŭ; éră cei puţinŭ mai şumenĭ strigau pe uliţă: să trăiéscă stânga, deşi le-a datŭ de bĕutŭ drépta.

Spect. d. Zeitler ca inspectorŭ de dare, apoi M. sa I. Kerekes ca inspector scolarŭ şi alţĭ oficialĭ cum de cutéză a sĕ amesteca în tina corteşilorŭ? şi cum de nu respectéză legea şi asprimea ei? Si cu a cui permisiune îşĭ neglegŭ ḑile întregĭ dela oficiu? noi ceştĭ din provincia nu putemŭ pricepe, déră ni-se umple sufletulŭ de indignare, vĕḑêndŭ că la ómenii guvernului tóte-sŭ iertate éră nouĕ nimicŭ. Óre astfelŭ de corteşirĭ să se întimple cu scirea Escelenţieloru sale a ministrilorŭ de resortŭ? tare amŭ dori sĕ ni se respunḑă!

Astea însĕ-'sŭ calea — valea — dér partida guvernamentală şĭ-a propusŭ a nu respecta nicĭ cea mai primitivă libertate a alegĕtoriului românŭ, şi a **hotărîtŭ ca pe alegĕtoriulŭ românŭ sĕ-lŭ ducă la votŭ cu forţa.**

Spre acestŭ scopŭ au şi planulŭ gata. Vorŭ usa de puterea administraţiunei ,poliţiane ; presiune de susŭ, presiune de lăturĭ şi de desuptŭ, au înfiinţatŭ şi vorŭ mai înfiinţa depourĭ de pâne, horincă şi slănină ş. a. în Căţelulŭ românescŭ, şi alte locurĭ potrivite; în fiăcare comună şi-au cumpĕratŭ câte unŭ omŭ care stringă alegĕtor'i; aceştĭ ómenĭ au tipărite numele tuturorŭ alegĕtorilorŭ; şi au adunatŭ cam la o sută de carĕ; vorŭ merge gendarmii, honveḑii, poliţianii parte spre escortare parte spre întimpinare; şi ca nu cumva sĕ-i păcăléscă stângacii, vorŭ începe a aduce pe Românĭ de Duminecă, adecă din 19 l. c., vorŭ continua în 20 l. c. ca apoi în 21, în ḑiua alegerii sĕ-i aibă în Zĕlău. Spre acestŭ scopŭ în Zĕlău se închiriară şi se gătescŭ temniţele şi alte cortele; apoi ca mergêndŭ cătră casă încă sĕ nu aibă neplăcere, îi vorŭ petrece cătanele până la unŭ timpŭ. Inainte au se capete votanţii câte 1 fl. v. a. după alegere éră altulŭ. In locŭ vorŭ avé de bĕutŭ şi de mâncatŭ apoi de drumŭ ca orbii vorŭ mai căpĕta câţi-va creiţarĭ!

Cam acesta e planulŭ infernalŭ alŭ partidei guvernamentale poreclite »liberale«. In ţéra constituţională ungară astfelŭ de planurĭ se potŭ ţese ḑiua la améḑĭ fără picŭ de genare!

Atâta cinism şi atât forţă brută 'i-s'ar păré imposibile; durere însĕ, că asta la noi nu e aşa, ci e cea mai spurcată realitate!

Au doră credeţĭ voi, domnilorŭ liberalĭ, că poporulŭ românŭ dusŭ la votŭ cu sila şi presia, între baionete şi sedusŭ de tóte puterile politice va puté sĕ se considere votantŭ liberŭ? va fi óre omŭ cu creerĭ sănĕtoşĭ, care sĕ ḑică că passivitatea nu e observată? Eu unulŭ nu credŭ.

O astfelŭ de procedură, de se va efectui va păta pentru totdéuna alegerea candidatului guvernamentalŭ! Au dóră cu astfelŭ de forţe nu ai puté alege deputatŭ chiarŭ şi pe orĭ-care husarŭ de ai lui Bach? au chiar pe talpa cismei mele?

Ce le pasă însĕ domnilorŭ dela putere numai se ajungă în maioritate şi sĕ nu scape osulŭ de rosŭ din mână? Adevĕrŭ că nu le pasă, dérŭ după ce în lume nimicŭ nu rĕmâne ascunsŭ, nicĭ aceste fărădelegĭ nu vorŭ puté fi puse tóte sub obrocŭ, ci va veni timpulŭ când se va face lumină; şi atuncĭ cei ce au acoperitŭ lumina vorŭ dipăré in întunericulŭ de vecĭ ca fiii nopţii, căcĭ atuncĭ cu noi va fi Dumneḑeu!

Fraţilorŭ preoţĭ, docinţĭ şi alţĭ inteligenţĭ mirenĭ! Voi totdéuna aţĭ fostŭ la înălţimea chiămărei vóstre. Nu credemŭ sĕ vĕ trageţĭ nicĭ acum din caleagloriósă a spiritului naţionalŭ şi sĕ vĕ părăsiţĭ turma credinciósă, ci chiar din contră sĕ alergămŭ toţĭ cu toţĭ ca şi ce s'au perdutŭ din ea sĕ se recâştige şi sĕ fiă mare bucuriă în cerŭ şi pe pămêntŭ.

De fulgere sĕ péră, de tunetŭ şi puciósă
Orĭ-care s'ar retrage din gloriosulŭ locŭ!...

Adevĕrulŭ.

SCIRILE ḐILEI.

Cetimŭ în „Tribuna“: „La 8 Iunie c. s'a ţinutŭ în *Deva* festivitatea punerii petrii fundamentale la noulŭ edificiu alŭ şcólei reale de statŭ de acolo. Dintre *Românĭ* au bătutŭ cu ciocanulŭ următorii: Iónŭ *Papiu'* protopr. gr. or. cu devisa: »In acestŭ edificiu sĕ se desvolte buna înţelegere între deosebitele naţionalităţĭ şi confesiunĭ spre binele patriei“; George *Nicóră*, preotŭ gr.-or. cu devisa: „Dumneḑeulŭ Sabbaoth sĕ ţină acestŭ edificiu în vecii vecilorŭ«; Dr. Lazarŭ *Petco* cu devisa: „In acestŭ edificiu sĕ se propovĕduéscă cuvêntul i luminării, ca din elŭ sĕ ese bărbaţĭ firmĭ de caracterŭ şi patrioţĭ bunĭ«. — In camera unguréscă, cu ocasiunea desbaterei bugetului cultelorŭ şi instrucţiunei, s'a spusŭ pe faţă că acestŭ institutŭ, ca tóte cele unguresci din Deva, are sĕ fiă focarŭ de maghiarisare în comitatulŭ Huniadóra. Şi se găsescŭ Românĭ carĭ batŭ cu ciocanulŭ spre a întări temelia — maghiarisării!

—x—

„Guide musicalŭ“ din Bruxéla ne aduce plăcuta scire, că d-şóra *Leria*, distinsa cântăréţă română, este angajată pentru stagiunea viitóre la marea operă a Teatrului Monnaie din Bruxela, în calitate de *prima cântăréţă lejeră*. Se scie că în acestŭ teatru nu cântă decâtŭ celebrităţĭ şi cântăreţĭ carĭ au o reputaţiune europénă. D şóra Leria de sigurŭ că a atinsŭ culmea artei cântului, ca sĕ pótă obţiné unŭ locŭ atâtŭ de importantŭ. Felicitările nóstre distinsei cântăreţe române.

—x—

»P. N.« primesce din *Mährisch-Weisskirhen* scirea, că *comanda şcólei de cadeţĭ* de acolo *a interḑisŭ* elevilorŭ ungurĭ, sub ameninţare cu pedépsă, *folosirea limbei unguresci*, fiă şi în afară din serviciu.

—x—

Subscrisulŭ ne rógă a publica următórele: Cine voesce a lua în editură unŭ frumosŭ volumŭ de *poveştĭ ardelenescĭ* binevoéscă a se adresa la: *Ioanŭ Popŭ Reteganulŭ*, învĕţătorŭ, O.-Radna (Rodna vechiă) Transilvania.

—x—

In *Vălcele* născŭ în ḑilele acestea o Ţigancă unŭ copilŭ, alŭ cărui corpŭ e întregŭ acoperitŭ cu pĕrŭ. Nasulŭ e pe frunte, şi sub elŭ unŭ ochiu. Monstrulŭ, care a născutŭ viu, dér care murĭ curêndŭ se va trimite universităţii din Cluşiu.

Scirĭ militare.

Ruşia, Ḑiarulŭ „Times“ a primitŭ depeşă din Calcuta semnalândŭ nisce mişcarĭ de trupe rusescĭ în Afganistanŭ. Jurnalulŭ englesŭ privesce ca inevitabilă căderea Emirului.

Cursurĭ pentru industria de casă în Braşovŭ.

D-nii învĕţătorĭ din locŭ *George Moianŭ şi Candidŭ Muşlea* ţinŭ în Braşovŭ cursurĭ publice pentru instruirea poporului nostru în diferitele ramurĭ ale industriei de casă. Pentru tinerimea din Scheiu dela 12 anĭ în susŭ, de ambele sexe, se vorŭ ţiné în specialŭ două cursurĭ cu instrucţiunea gratuită, anume: *unŭ cursŭ de primăvĕră şi altŭ cursŭ de tómnă şi iérnă*.

Primulŭ cursŭ s'a şi începutŭ deja şi dela 3 Iuniu n. c. se continuă cu tinerimea adultă din Scheiu în tótă Vinerea şi Miercurea dela órele 4—8 după améḑĭ.

Alŭ treilea cursŭ, de *vĕră*, se va ţiné în scóla română din Braşovulŭ vechiu dela 7—31 Augustŭ. Cursulŭ acesta este destinatŭ pentru d-nii învĕţătorĭ, carĭ vorŭ vré sĕ înveţe industria de casă. Pentru a introduce în poporŭ mai repede şi mai cu înlesnire industria de casă suntŭ chemaţĭ în prima liniă învĕţătorii poporalĭ, şi de aceea ar fi de doritŭ, ca d-nii învĕţătorĭ sĕ cerceteze acestŭ cursŭ în numĕrŭ câtŭ mai mare.

Din partea protopresbiteratului II alŭ Braşovului s'a votatŭ deja ajutorŭ pentru înlesnirea ţinerei cursului şi se speră, că şi celelalte protopresbiterate vorŭ face asemenea.

Planulŭ de instruire alŭ diferitelorŭ cursurĭ, după cum îlŭ aflămŭ publicatŭ în unŭ circulară datŭ de oficiulŭ protopopescŭ I alŭ Braşovului, este fórte promiţĕtorŭ. Anume:

In *cursulŭ I de primăvĕră se propune*: *Impletirea de nuele*, în specialŭ: recolta nuelelorŭ, curăţirea şi conservarea lorŭ, împletirea diferitelorŭ obiecte din nuele întregĭ, despicarea şi giluirea nuelelorŭ, împletirea diferitelorŭ nuele giluite, redarea colórei naturale a nuelelorŭ şi a respectivelorŭ obiecte deja împletite, şi în fine: colorarea obiectelorŭ împletite.

In *cursulŭ II, de tómnă şi de iérnă*: *Impletiturĭ de papură:* recolta papurei, sortarea şi conservarea ei, confecţionarea din obiecte diferite, cusute din papură ordinară şi móle, confecţionarea de obiecte împletite în diferite modurĭ de papură tare şi móle, împletirea scaunelorŭ atâtŭ din papură, câtŭ şi din paie şi din foi de cucuruḑĭ; îmbrăcarea obiectelorŭ fragile (d. e. de sticlă) în papură.

Afară de acestea numiţii d-nĭ învĕţătorĭ vorŭ propune: împletirea scaunelorŭ de salonŭ *cu trestiă fină de mare; împletiturĭ de paie*, în specialŭ: recolta paielorŭ, împletiturĭ simple în 5, 7, 9 etc., împletiturĭ în colţurĭ, împletitură cilindrică, compunerea de diferite obiecte din făşiile împletite, colorarea paielorŭ, séu a obiectelorŭ lucrate. Mai departe: *împletiturĭ din pĕrŭ:* împletiturĭ simple, duple, triple şi confecţionarea de diferite obiecte, cum: inele, cercei, lanţurĭ de orológe etc. *Coloritulŭ*: confecţionarea de diferite văpselĭ şi conservarea lorŭ, coloritulŭ şi văpsitulŭ propriu, flauderatulŭ, prepararea văpselelorŭ pentru văpsirea lânei, cânepei şi a altorŭ obiecte. *Poleitulŭ séu lustruirea lemnului, Auritulŭ, Albinăritulŭ*, séu cultura raţională a stupilorŭ în teoriă şi în praxă, esecutândŭ cele mai necesarie lucrărĭ din acestŭ ramŭ de economiă casnică în stupina scólelorŭ centrale române din Scheiu.

TELEGRAMĂ PART. a „GAZ. TRANS.*)

SIBIIU, 15 Iunie — Candidaţii partidei naţionale române în Bănatŭ şi Ţéra unguréscă suntŭ: Generalulŭ **Traian Doda** pentru *Caransebeşŭ*, **Vincenţiu Babeşŭ** pentru *Sasca*, **Petru Truţa** pentru *Baia de Crişŭ* şi **Georgiu Popovici** pentru *Şiria-Pancota*.

ALBA-IULIA, 16 Iunie. — In adunarea din 3/14 Iunie, alegĕtorii românĭ din cerculŭ Vinţului inferiorŭ au primitŭ u n a n i m ŭ conclusele conferinţei din Sibiiu.

CAMPENĬ, 16 Iunie. — Oile călbăjóse au plecatŭ erĭ la Trăscău. Cei cu simţĕminte adevĕratŭ românescĭ suntemŭ acasă liberĭ şi independenţĭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

AGRAM, 16 Iunie (séra). — Suntŭ cunoscute 82 resultate electerale: 70 din partida naţională, 1 din centru, 5 independenţĭ, 4 din partida dreptului, 2 fără partidă. Partida naţională a câştigatŭ 21 şi a perdutŭ 2 cercurĭ.

BERLIN, 16 Iunie. — Cu tótă continua scădere a simptomelorŭ bólei, împĕratulŭ sufere de unŭ guturaiu (tróhnă, catarŭ) straşnicŭ, de aceea are trebuinţă de linişte nentreruptă. — Reichstagulŭ a primitŭ darea pe rachiu aprópe neschimbată, după propunerile comisiunei.

SOFIA, 16 Iunie. — Respunḑêndŭ la cererea lui Riza-bey, guvernulŭ arătă necesitatea d'a se convoca marea Sobraniă. Guvernulŭ îşĭ esprimă dorinţa d'a vedea de faţă în Sobraniă pe representanţii puterilorŭ. Până acum nu se scie, décă representanţii puterilorŭ se vorŭ duce la Têrnova.

*) Acéstă telegramă, ce ne-a trimis'o d-lŭ preşedinte alŭ comitetului centralŭ din Sibiiu, ne-a sositŭ erĭ la 6 óre séra, când fóia nóstră era deja sub pressă, din care causă n'a putută fi publicată în numĕrulŭ de erĭ.
Red.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 16 Iuniu st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	102 10
Rentă de hârtiă 5%	88.10
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	151 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	116 70
Bonurĭ rurale ungare	104.60
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.60
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 50
Bonurĭ rurale transilvane	104 50
Bonurĭ croato-slavone	104 50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.40
Imprumutulŭ cu premiu ung.	122.—
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	122 70
Renta de hârtiă austriacă	81.60
Renta de arg. austr.	82.80
Renta de aurŭ austr.	112 90
Losurile din 1860	137.25
Acțiunile băncei austro-ungare	885 —
Act. băncei de creditŭ ung.	286.75
Act. băncei de creditŭ austr.	289.80
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 97
Napoleon-d'orĭ	10.04
Mărcĭ 100 împ. germ.	62.35
Londra 10 Livres sterlinge	126.65

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 2 Iunie st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	91 3/4	92 1/4
Renta rom. amort. (5%)	94 3/4	95 1/4
» convert. (6%)	88—	88 1/2
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	——	——
Credit fonc. rural (7%)	106 1/2	107—
» „ „ (5%)	90—	91—
» » urban (7%)	103 1/2	104—
» » » (6%)	96—	97—
» » » (5%)	87—	87 1/2
Banca națională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Națională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	14.25	14.75
Bancnote austriace contra aurŭ	2.00	2.02

Cursulu pieței Brașovŭ

din 16 Iuniu st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8 67	Vênd.	8 69
Argint românesc	»	8.60	»	8.65
Napoleon-d'orĭ	»	10.02	»	10 06
Lire turcescĭ	»	11.35	»	11.40
Imperialĭ	»	10.35	»	10.40
Galbenĭ	»	5.90	»	5.94
Scrisurile fonc. »Albina» 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	114.—	»	116.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Iuniu st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	4.30	—	7.30
Predealŭ (	—	—	—	1.14
(	—	9.12	—	—
Timișŭ	—	9.35	—	1.45
Brașovŭ (	—	10.12	—	—
(	7 20	—	4.01	2.32
Feldióra	7.57	—	4.47	—
Apatia	8.24	—	5.28	—
Agostonfalva	8 47	—	5 59	—
Homorodŭ	9 29	—	6.49	—
Hașfaleu	9 37	—	8.35	—
Sighișóra (	10 53	—	9.02	—
(	11.00	—	9.12	—
Elisabetopole	11 34	—	9 56	—
Mediașŭ	12.03	—	10.37	—
Copsa micĕ	12.26	—	10.59 11.16	—
Micăsasa	12.42	—	11.37	—
Blașiu	1.11	—	12.16	—
Crăciunelŭ	1 23	—	12.33	—
Teiușŭ	2.06	—	1.51	—
Aiudŭ	2.27	—	2 18	—
Vințulŭ de susŭ	2.49	—	2.48	—
Uióra	2.56	—	2 56	—
Cucerdea	3.12	—	3 64	—
Ghirișŭ	3.46	—	4 51	—
Apahida	5.01	—	5.28	Trenŭ de persóne
Clușiu (	5.21	—	5 56	
(	—	6.01	—	6 37
Nedeșdu	—	6.19	—	6.58
Ghirbĕu	—	—	—	7.14
Aghirișŭ	—	—	—	7.29
Stana	—	—	—	7.56
Huiedinŭ	—	7.12	—	8.18
Ciucia	—	7.41	—	8 58
Bucia	—	—	—	9.15
Bratca	—	—	—	9 34
Rév	—	8.20	—	9 53
Mezŏ-Telegd	—	8.46	—	10 28
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	10 47
Várad-Velințe	—	—	Trenŭ de persóne	10.57
Oradia-mare (	—	9.11		11.07
(	—	9.16	10.50	11.19
P. Ladány	—	10.37	1.33	1.16
Szolnok	—	12.20	4.24	3.29
Buda-pesta	—	2.15	10.05	6.33
Viena (	—	—	2.15	—
(	—	8.00	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	7.40	6 18	—
Szolnok	11.05	4.05	10.42	9.38	—
P. Ladány	2 02	5.47	2.02	12 02	—
Oradea mare	4.12	7.11	4.78	2.01	—
Várad-Velencze	—	—	—	2 08	.
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	2 19	—
Mezö-Telegd	—	7.33	—	2.41	—
Rév	—	8.04	—	3.24	—
Bratca	—	—	—	3.47	—
Bucia	—	—	—	4.07	—
Ciucia	—	8.58	—	4.33	—
Huiedin	—	9.28	—	5.15	—
Stana	—	—	—	5.33	—
Aghiriș	—	—	—	5.53	—
Ghirbĕu	—	—	—	6.05	—
Nedeșdu	—	—	—	6.20	—
Clușiu (	—	10.31	—	6.38	—
	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	—	7.36
Ghiriș	12 33	—	—	—	9.16
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
(	1.11	—	—	—	10.—
Uióra	1.18	—	—	—	10.09
Vințulŭ de susŭ	1.05	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.46	—	—	—	10.48
Teiușŭ	2.25	—	—	—	11.55
Crăciunelŭ	2 50	—	—	—	12.34
Blașŭ	3 03	—	—	—	12.52
Micăsasa	3.35	—	—	—	1.34
Copșa mic.	4.01	—	—	—	2.13
Mediașŭ	4.20	—	—	—	2.46
Elisabetopole	4.55	—	—	—	3.31
Sigișóra	5.42	—	—	—	4.32
Hașfaleu	6.01	—	—	—	5.02
Homorod	7.27	—	—	—	6.53
Agostonfalva	8.08	—	—	—	7.43
Apatia	8.36	—	—	—	8.28
Feldióra	9·06	—	—	—	9.02
Brașovŭ (	9.46	5.37	—	—	9.52
(	—	—	1.55	—	—
Timișŭ	—	6.20	2.53	—	—
Predealŭ (	—	6.47	—	—	—
(	—	11.30	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.24	—	3.00
Alba-Iulia	11.59	—	3.59
Vințulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Șibotŭ	1.01	—	4.51
Orăștia	1.32	—	5.18
Simeria (Piski)	2.32	—	6 15
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborșin	5.30	—	8.46
Bĕrzova	6.27	—	9.33
Conopŭ	6.47	—	9.53
Radna-Lipova	7.28	—	10 27
Paulișŭ	7.43	—	10.42
Gyorok	7.59	—	10.58
Glogovațŭ	8.28	—	11.25
Aradŭ	8.42	9.17	12.31
Szolnok (	—	2 32	4 59
(	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
(	11.35	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	—
Glogovațŭ	4.43	6.13	—
Gyorok	5 07	6.38	—
Paulișŭ	5.19	6.51	—
Radna-Lipova	5.41	7.10	—
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bĕrzova	6.28	7.55	—
Soborșin	7 25	8.42	—
Zam	8.01	9.12	—
Gurasada	8.34	9.41	—
Ilia	8.55	9.58	—
Branicĭca	9.19	10.17	—
Deva	9.51	10.42	—
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăștiă	11.11	11.37	—
Șibotŭ	11.43	12.—	—
Vințulŭ de josŭ	12.18	12.29	—
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiușŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timișóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	—	—	2.42
Streiu	—	—	3.25
Hațegŭ	—	—	4.16
Pui	—	—	5.11
Crivadia	—	—	5.58
Banița	—	—	6.49
Petroșenĭ	—	—	7.12

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroșenĭ	—	—	6.10
Banița	—	—	6.58
Crivadia	—	—	7 37
Pui	—	—	8.20
Hațegŭ	—	—	9.01
Streiu	—	—	9.52
Simeria	—	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernescĭ